

Sygn. akt II Ca 563/13

POSTANOWIENIE

Dnia 31 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny - Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący SSO Ireneusz Płowaś

Sędziowie

SO Piotr Starosta

SO Aurelia Pietrzak (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 31 lipca 2014 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. L.

przeciwko Komendantowi (...)w Ś.

o zapłatę

na skutek zażalenia pełnomocnika powoda na postanowienie o kosztach zawarte w postanowieniu Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 13 marca 2014 roku, sygn. akt II Ca

563/13.

postanawia:

1. odrzucić zażalenie pełnomocnika powoda w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania przed Sądem I instancji,

2. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie.

Sygn. akt II Ca 563/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 13 marca 2014 roku Sąd Okręgowy w Bydgoszczy na skutek apelacji powoda uchylił zaskarżony wyrok i pozew odrzucił /punkt 1 / oraz oddalił wniosek adwokat M. P. o przyznanie kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w obu instancjach.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy wskazał, iż w niniejszej sprawie postępowanie było niedopuszczalne wobec braku zdolności sadowej pozwanego - art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c.

Pozwanym w sprawie, zgodnie z brzmieniem pozwu oraz brzmieniem komparycji zaskarżonego wyroku jest Komendant (...)w Ś.. Wprawdzie pozew został podpisany osobiście przez powoda, to jednak z chwilą przystąpienia do sprawy pełnomocnika z urzędu (k. 75, 77 akt) nie nastąpiło sprecyzowanie strony pozwanej.

Skoro Komendant (...)nie ma zdolności sądowej pozew podlegał odrzuceniu zgodnie z art. 199§ 1 pkt. 3 k.p.c, zatem sąd drugiej instancji uchylił zaskarżony wyrok i odrzucił pozew, gdyż ulegał on odrzuceniu już w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji (art. 386 § 3), nie zajmując się istotą sprawy. Orzekając o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu (art. 108 § 1 k.p.c.) Sąd Okręgowy oddalił wniosek pełnomocnika powoda ustanowionego z urzędu. Pomoc ta winna być udzielona zgodnie z wymaganiami stawianymi profesjonalistom. Niewskazanie właściwej osoby pozwanej w niniejszej sprawie należało uznać za sprzeczne z zasadami zwykłej staranności czynności adwokata ustanowionego z urzędu i skutkujące odmową przyznania kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

Zażalenie na postanowienie o kosztach zawarte w postanowieniu Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 13 marca 2014 roku złożył pełnomocnik powoda, zarzucając rozstrzygnięciu niezastosowanie § 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności, adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, wnosząc o jego zmianę przez zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz adwokata należności za obie instancje za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną z urzędu w kwocie 4428 zł / 2952 za I instancję, i 476 za IV oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie w części dotyczącej rozstrzygnięcia o kosztach postępowania pierwszoinstancyjnego podlega odrzuceniu, a w pozostałej części nie zasługuje na uwzględnienie.

W myśl art. 394 § 1 k.p.c. na postanowienia sądu drugiej instancji, których przedmiotem są m.in. zwrot kosztów procesu, zwrot kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu przysługuje zażalenie do innego składu tego sądu, z wyjątkiem

postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji.

W pierwszej kolejności należało zatem wziąć pod uwagę, iż zażalenie na orzeczenie sądu drugoinstancyjnego wymienione w art. 394 § 1 k.p.c. może dotyczyć tylko orzeczeń wydanych po raz pierwszy w danej sprawie. Regulacja tzw. zażalenia poziomego stanowi bowiem przejaw kompromisu między dwoma tendencjami. Z jednej strony orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego wskazuje na konieczność zapewnienia stronom prawa do zaskarżenia niektórych postanowień sądu drugiej instancji niekończących postępowania w sprawie. W szczególności Trybunał Konstytucyjny stwierdził niekonstytucyjność regulacji kodeksu postępowania cywilnego w zakresie uniemożliwiającej zaskarżenie postanowienia sądu drugiej instancji oddalającego wniosek o wyłączenie sędziego złożony w postępowaniu przed sądem drugiej instancji (zob. wyrok TK z dnia 2 czerwca 2010 r., SK 38/09, Dz. U. Nr 109, poz. 724). Z drugiej strony wyrażono pogląd, że nie jest pożądane obciążanie Sądu Najwyższego weryfikacją postanowień wydawanych w kwestiach wpadkowych. Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyżej wskazanego wyroku dokonał wyraźnego rozróżnienia między instancyjnością i zaskarżalnością, wskazując, że weryfikacja rozstrzygnięcia sądu wydanego po raz pierwszy w danej sprawie może być przeprowadzana w pewnych sytuacjach przez sąd tego samego szczebla, ale w innym składzie osobowym.

Na tym założeniu oparli się również twórcy ustawy z dnia 28 kwietnia 2011 r. W jej uzasadnieniu wyrażono opinię, że powierzenie równorzędnym składom sądów drugiej instancji rozpoznawania zażaleń na postanowienia tych sądów nie wywołuje obaw o brak obiektywizmu, a jednocześnie pozwala na szybsze rozstrzygnięcie kwestii incydentalnej.

Zatem w niniejszej sprawie zażalenie przysługiwało na orzeczenie Sądu okręgowego tylko w części dotyczącej orzeczenia o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu za drugą instancję. Orzeczenie o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w pierwszej instancji wydał Sąd Rejonowy w Świeciu, a Sąd Okręgowy orzeczenie to zmienił, zatem w tej części orzeczenie Sądu II instancji nie podlegało zaskarżeniu i należało zażalenie w tej materii odrzucić (art. 370 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.).

Odnosnie zażalenia na orzeczenie Sądu Okręgowego z dnia 13 marca 2014 r. w sprawie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu drugoinstancyjnym, należało uznać je za niezasadne.

Skarżąca w zażaleniu powołała się na naruszenie § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, który stanowi, że zasadzając opłatę za czynności adwokata z tytułu zastępstwa prawnego, sąd bierze pod uwagę niezbędny nakład pracy adwokata, a także charakter sprawy i wkład pracy adwokata w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia.

Pozew sporządzony przez powoda w przedmiotowej sprawie wpłynął do Sądu Rejonowego w Świeciu 16 kwietnia 2012 roku, gdzie jako pozwany wskazany był Komendant (...)w Ś. (k. 2).

W odpowiedzi na wezwanie o opłatę od pozwu powód jako pozwanego oznaczył Skarb Państwa Komendant (...)w Ś. (k. 9). W toku postępowania w

swoich pismach w różny sposób oznaczał pozwanego, jednakże Sąd Rejonowy prowadził postępowanie przeciwko Komendantowi (...) w Ś..

Fakt, że Sąd Rejonowy w uzasadnieniu szczegółowo ustosunkował się do legitymacji Komendanta (...)w Ś. pozostaje bez znaczenia dla treści rozstrzygnięcia, albowiem pozew podlegał odrzuceniu z uwagi na brak zdolności sądowej pozwanego - art. 199 § 1 pkt 3 . Jak wskazał Sąd Okręgowy w niniejszym procesie jako strona pozwana winien zostać oznaczony Skarb Państwa, za który zgodnie z art. 67 § 2 k.p.c. czynności procesowe podejmuje organ tej jednostki organizacyjnej, z której działalnością wiąże się dochodzone roszczenie. Prawidłowe oznaczenie winno zatem brzmieć Skarb Państwa - Komendant (...)w Ś..

Powyższe oznacza, iż profesjonalny pełnomocnik występując w sprawie, mając zapewne z uwagi na doświadczenie zawodowe świadomość nie tylko konieczności prawidłowego oznaczenia strony pozwanej, ale i skutków wadliwego oznaczenia strony pozwanej winien był ze szczególną starannością i uwagą zadbać o to by prawidłowo została oznaczona strona pozwana. Tym bardziej, iż pozew został złożony jeszcze przed ustanowieniem pełnomocnika z urzędu dla powoda. Nawet jeśli nie był do tego zobligowany przez Sąd Rejonowy, który co oczywiście też winien był zadbać o prawidłowe oznaczenie strony pozwanej i odrzucić pozew w przypadku braku zdolności sądowej strony.

Sąd Okręgowy nie kwestionuje nakładu pracy pełnomocnika, jednakże niewskazanie we właściwy sposób strony pozwanej należało uznać za sprzeczne z zasadami staranności czynności adwokata. Powoływanie się zaś przez skarżącą na fakt, iż błąd pełnomocnika był powieleniem błędu Sądu I instancji w żadnym razie nie może zostać uznane za konwalidujące zaniedbania ze strony pełnomocnika. Pomoc pełnomocnika dla strony jednak powinna być udzielana zgodnie z wymaganiami stawianymi profesjonalistom, z dbałością o prawidłowe stosowanie przepisów tak prawa materialnego, jak i prawa procesowego, jak to już wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 14 sierpnia 1997 r. II CZ 88/97 OSNC 1998, z. 3, poz. 40, tak też postanowienie z 12 lutego 1999 roku II CKN 341/98). Czynności sprzeczne z zasadami profesjonalizmu, a są nimi bez wątpienia prowadzenie pomocy prawnej przy braku prawidłowego oznaczenia strony pozwanej, nie uzasadniają natomiast przyznania wynagrodzenia pełnomocnikowi w postępowaniu odwoławczym.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 394 § 1 k.p.c. w zw. z art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w punkcie drugim postanowienia oddalił zażalenie jako niezasadne.